

Intervju: Paddy Ashdown, visoki predstavnik: “Odlukom se ukidaju općine, a izborni sustav se prilagođava posebnim uvjetima u Mostaru”

Visoki predstavnik, Paddy Ashdown, objavit će danas u podne u Mostaru odluku o budućem ustroju ovog grada. S lordom Ashdownom razgovarali smo jučer u njegovom sarajevskom uredu, neposredno prije njegovog polaska u Mostar.

Vecernji list: Kakvo onda rješenje možemo očekivati? Što ono donosi Mostaru i njegovim građanima?

Paddy Ashdown: To rješenje mora osigurati garancije da nećemo u budućnosti ponovno imati podijeljen grad i da neće biti prostora za ponovnu izgradnju paralelnih institucija. Rješenja moraju biti takva da granatiraju da niti jedan narod neće sam upravljati gradom. Zbog toga neće biti općina ispod gradske razine, a i izborni sustav je tako osmišljen da bude prilagođen odgovarajućim, posebnim uvjetima u Mostaru. Rješenja koja ću donijeti osigurat će da se gradska vlast može formirati samo uz uzajamnu suradnju naroda. Još dvije stvari su meni vrlo važne. Prva je da se građanima i ubuduće garantira pružanje odgovarajućih usluga građanima. Iako će postojati jedinstveno gradsko vijeće, građanima će biti pružane iste usluge u istim uredima u kojima je to i danas slučaj. Druga stvar je da moramo imati odgovarajući period za provedbu odluke, tako da usluge koje se pružaju građanima ne budu ometene. Sadašnji općinski uposlenici će raditi za Gradsko vijeće u decentraliziranim uredima i nastaviti će pružati iste usluge građanima. Ovakav decentralizirani način pružanja usluga građanima bit će primjer najsuvremenije prakse u europskim gradovima.

Vecernji list: Hoćete li inicirati da se takvo decentralizirano ustrojstvo primjeni i u drugim gradovima, poput Sarajeva, Banja Luke ili Travnika?

Paddy Ashdown: Ja se nadam da će ova revolucija koju ćemo započeti u Mostaru naći svoju primjenu i u drugim bh. gradovima. Ipak, što se tiče nekih aspekata rješenja za Mostar, ne bih volio vidjeti da se primjenjuju u drugim gradovima. Bilo bi vrlo loše ako bismo i u drugim dijelovima BiH ponovno određivali izborne jedinice na osnovu etničkih granica. To bi bilo kao da smo prokletstvo Mostara izvezli u druge dijelove BiH. Ovdje moram pojasniti jednu stvar. U Daytonskom sporazumu se posebno navode samo dva grada – Sarajevo i Mostar. Međutim, spominju se na različit način. Dayton je definirao Sarajevo kao podijeljen grad i ja se u to ne mogu uplitati. Daytonski sporazum Mostar definira kao grad čiji konačan status još nije reguliran. I tu je razlika između Sarajeva i Mostara, koju mnogi ne mogu ili ne žele razumjeti.

Vecernji list: Možete li običnim građanima Mostara kazati što će u njihovim životima promijeniti Vaša odluka o budućnosti tog grada?

Paddy Ashdown: Obični građani, u svom svakodnevnom životu, osjetit će vrlo male promjene. Međutim, kako vrijeme bude prolazilo mnoge stvari će se mijenjati. Prije svega, ukoliko se Mostar ujedini u grad će doći nove investicije. Druga stvar, Mostar će ponovno povratiti svoj status izuzetnog europskog grada. Treće, možemo početi graditi jedinstveni, a ne podijeljeni grad. I konačno, moram kazati da sav taj novac koji se danas uzaludno troši na političare i birokrate, bit će preusmjeren u interesu građana i grada Mostara. Ukoliko ovu odluku donesem, ja Mostaru mogu dati šansu, ali ne mogu mu dati budućnost. Ne postoji nikakav sustav kojeg ja mogu izumiti, a koji političari Mostara ne mogu uništiti ako to žele. Jedinu koji ih u tome mogu zaustaviti su građani Mostara.

Vecernji list: Znači, priznajete da postoji mogućnost da Vaša odluka ne bude provedena?

Paddy Ashdown: Da, svakako.

Vecernji list: Što onda? Kako ćete reagirati ukoliko odluka ne bude provedena?

Paddy Ashdown: Znae da Vam na to ne mogu odgovoriti. Ipak, reći ću Vam da u tom slučaju neće biti inozemnih investicija, investicijska konferencija koju Predsjedništvo BiH organizira u veljači, neće uspjeti, jer će na njoj sudjelovati mali broj investitora. Znači će to da će vrlo mali broj državnika doći na svečano otvaranje Starog mosta, a u konačnici bit će to opstrukcija Daytonskog sporazuma, a ja kao visoki predstavnik ne mogu dopustiti da se Daytonski sporazum opstruira od strane pojedinaca ili političkih stranaka.

Vecernji list: Koji je rok za provedbu Vaše odluke i hoće li netko iz međunarodne zajednice biti posebno odgovoran za provedbu ili nadzor provedbe odluke?

Paddy Ashdown: Neće biti supervizora kao što je to slučaj u Brčko Distriktu, ali sve su mi strane kazale da bi bilo vrlo korisno ukoliko bi međunarodna zajednica pomogla u provedbi odluke. Ja sam poslušao te zahtjeve i mislim da bi bilo razumno rješenje ukoliko bi postojao jedan odjel za provedbu, koja će pružati tehničku pomoć gradonačelniku i dogradonačelniku. Mogu vam kazati da sam od veleposlanika Wenera Wnendta zatražio da i ubuduće bude moj specijalni izaslanik u Mostaru, koji će nadzirati ovaj proces. Međutim, odgovornost za provedbu odluke nije na međunarodnoj zajednici, već na gradonačelniku, dogradonačelniku i načelnicima općina. Oni će morati preuzeti odgovornost i za eventualnu neprovedbu odluke.

Vecernji list: Možete li nam, ipak, otkriti barem okvirni rok za provedbu odluke? Govorimo li o tjednima ili mjesecima?

Paddy Ashdown: Rok nije izmislio visoki predstavnik. Ukoliko ne obavimo pripreme da listopadske izbore možemo provesti na novom osnovu, onda tu priliku gubimo za iduće četiri godine. To su rokovi. Moramo osigurati građanima da na izborima biraju one koje žele na novom osnovu, u jedinstvenom, a ne podijeljenom Mostaru.